

प.सं.: २०७९/०८

च.नं.:

प्रदेश सरकार
प्रदेश नं. ५
सामाजिक विकास मन्त्रालय

स्वकीय सचिवालय
सुदर्शन बराल
मन्त्री

२०७९/०९/२४

मिति:

विश्व मानसिक स्वास्थ्य दिवसको शुभकामना !

मानव सुमदायले आधुनिक चिकित्सा विज्ञानमा गर्दै गएको प्रगतिसँगै चुनौती पनि थपिदै गएको छ। विभिन्न सन् रोगहरु माथिको विजयसंगै नसर्ने रोगबाट पिडित व्यक्तिको संख्या बढ्दै गएको छ। विश्वमा हुने मृत्युमा ७१ प्रतिशत मानिसको मृत्यु नसर्ने रोगबाट हुने गरेको छ, जस मध्ये १८ प्रतिशत मानसिक रोगले ओगटेको छ। विश्वमा करिब २९ प्रतिशत मानिसहरुले आफ्नो जीवनमा कुनै न कुनै प्रकारको मानसिक स्वास्थ्य समस्या भोग्ने गरेको तथ्याङ्कले देखाउँछ। नेपालमा गरिएको मानसिक स्वास्थ्य सर्वेक्षण २०१९/२० को नतिजा अनुसार १८ वर्ष वा सो भन्दा माथिका १० प्रतिशत मानिसहरुले मानसिक स्वास्थ्य समस्या भोगेको तथ्याङ्क छ। त्यसैले मानसिक स्वास्थ्य आज जनस्वास्थ्यको महत्वपूर्ण चुनौतीको रूपमा रहेको छ।

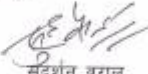
अझैपनि मानसिक स्वास्थ्यका विषयमा थुप्रै भ्रम, अतर्गन्ति अन्धविश्वास र गलत धारणा व्यापक रहेको छ। मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएका व्यक्तिहरुले लान्छना, विभेद, बहिष्करण र सामाजिक मिथ्या कथनको सामना गर्नु परिरहेको छ। मानसिक रोग निको हुँदैन, यो रोग लागेपछि जिन्दगीभर रहिरहन्छ, यस्ता रोग लागेका व्यक्ति आक्रामक हुन्छन्, कुनै किसिमको निर्णय लिन सक्दैनन् र खास दक्षता हुँदैन भन्ने अन्धविश्वास यथावत नै छ। मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएका व्यक्ति र उनीहरुका परिवारका सदस्यहरुप्रति गरिने विभेद कायम नै छ।

आधुनिक चिकित्सा विज्ञानले मानसिक समस्याको निदान गरेको छ। समाजको सकारात्मक उर्जा, हौसला, स्वस्थ जीवनशैली आहार बिहार र उपचारबाट मानसिक रोगको उपचार सम्भव छ। मानसिक रोग लुकाउने विषय होईन कि उपचार र पुनर्स्थापनाको विषय हो। त्यस्तै मानसिक रोगीलाई घृणा र भेदभाव होईन सद्भाव र प्रेरणाको खाँचो छ। कोभिड-१९ को महामारीको कारणले धेरै मानिसहरुमा मनोसामाजिक समस्याहरु देखा परेका छन्। जसले गर्दा मानिसहरुले आत्महत्या सम्म गर्न पुगेका छन्। कोभिड-१९ पुष्टि भएकाहरुलाई गरिएको सामाजिक विभेद र अवहेलनाको कारणले सक्रमण पूर्ण रूपमा निको भएकाहरुमा मानसिक स्वास्थ्यका समस्याहरु देखा परेका छन्।

यस कुरालाई मध्यनजर गर्दै प्रदेश सरकारले प्रत्येक अस्पतालहरुमा मनोचिकित्सक, स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई मानसिक रोगको उपचार सम्बन्धी तालिम तथा प्रत्येक स्थानीय तहमा तालिम प्राप्त मनोपरामर्शकर्ता उपलब्ध गराई मानसिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सर्वव्यापी बनाउने लक्ष्यका साथ काम गरिरहेको छ।

अन्त्यमा,

"सबैका लागि मानसिक स्वास्थ्य : पर्याप्त लगानी, व्यापक पहुँच, जसलाई पनि, जहा पनि" भन्ने नाराका साथ मनाउन लागिएको मानसिक स्वास्थ्य दिवस १० अक्टोबर २०२० को शुभकामना व्यक्त गर्न गर्दछु।

सुदर्शन बराल

सामाजिक विकास मन्त्री

सुदर्शन बराल

सामाजिक विकास मन्त्री